

MANEL BALCELLS

Conseller de Salut

«Treballar en xarxa és clau i per aquest motiu hem de propiciar aliances que ens enforteixin»

Nascut a Ripoll l'any 1958 i llicenciat i doctor en Medicina i Cirurgia, Manel Balcells és especialista en cirurgia ortopèdica i traumatologia i en Medicina de l'Educació Física i l'Esport. És considerat un dels impulsors de la medicina de l'esport a Catalunya i és posseïdor de la Medalla Josep Trueta al Mèrit sanitari.

Actualment, és director del Centre per a la Integració de la Medicina i les Tecnologies Innovadores a Catalunya, comissionat de salut de Lleida, president de la Fundació de Gestió de Sant Pau, i membre del consell de Govern del Consorci Sanitari de Terrassa i de l'Hospital del Mar.

Manel Balcells ha estat director mèdic de l'Hospital de Granollers i president executiu de Biocat de 2006 al 2010. Igualment, va dirigir l'estratègia i coordinació del Departament de Salut des del gener del 2004. Posteriorment, el 2006, va assumir breument el càrrec de conseller d'Universitats, Recerca i Societat de la Informació. També va ser regidor i tinent d'alcalde de l'Ajuntament de Granollers des del 1995 al 2004.

L'OMS indicava a principis de maig que l'emergència per Covid s'ha acabat. Quan estarem preparats per fer front de manera efectiva, no improvisada i sense lesió dels drets essencials de les persones, a una possible nova pandèmia?

La pandèmia ha durat tres anys i ha estat un fet que ens ha posat a tots a prova, evidentment també al sistema sanitari. Durant aquests tres anys el sistema ha hagut d'adaptar-se i aprendre una nova realitat. L'experiència que ens ha aportat la Covid ens ha preparat, no només per prendre accions amb vista a noves pandèmies, sinó també per enfortir el sistema i, sobretot, transformar-lo mitjançant la innovació, la incorporació de nous rols professionals o iniciant plans de millora, tant pel que fa a l'accessibilitat com a la retenció i formació de professionals.

La pandèmia ens ha demostrat que treballar en xarxa és clau. Junts som millors i per aquest motiu hem de propiciar aliances que ens enforteixin. La captació de talent i la seva retenció és una altra qüestió important en la qual estem treballant. Tot això i la feina conjunta amb els professionals ens porta a estar preparats. Hem après lliçons i per això hem d'aplicar-les en una transformació de l'actual sistema de salut.

El sistema públic presenta a Catalunya tres problemes persistents: la

sostenibilitat econòmica, les llistes d'espera i la desmotivació i fins i tot burn-out dels professionals. Quines creu que poden ser les solucions a curt, mitjà i llarg termini?

Pel que fa a la sostenibilitat econòmica, hem de tenir en compte que l'aposta de l'actual Govern per la salut és absoluta. En els darrers pressupostos aprovats, Salut compta amb un pressupost d'11.708,2 M€, xifra que representa un increment de 1.021 M€ respecte dels pressupostos aprovats l'any anterior, amb un increment del 9,6%.

La sostenibilitat del sistema passa per la voluntat i la convicció del Govern que el nostre sistema de salut és un dels axiomes de la nostra societat. També passa per les accions de transformació del sistema.

Pel que fa a les llistes d'espera, és un dels principals objectius des que soc conseller. Ja ho vaig dir en la primera compareixença al Parlament: tenim unes llistes d'espera que no són acceptables. Per això hem posat en marxa un pla d'accessibilitat amb 110 M€ amb mesures que equivaldrien a incorporar al sistema 300 metges o metgesses i 100 infermers o infermeres.

Entre els objectius d'aquestes mesures hi ha reduir les cirurgies en garantia com les de maluc o genoll en un 81% o les cirurgies de referència en un 64%. A més, es faran 140.000 consultes externes més i es programaran 142.000 proves diagnòstiques per reduir les que estan fora de termini.

Pel que fa a la desmotivació i al *burn-out* dels professionals, som conscients que venim d'una pandèmia que ha esgotat els professionals. Vam viure una vaga a principis d'any i hem arribat a acords amb els representants sindicals per a una millora de les condicions laborals. S'ha aprovat el Conveni Siscat amb una aportació de 460 M€ i estem treballant en accions com ara la incorporació de nous rols professionals. L'objectiu és que els metges puguin fer hores de metge, que desburocratitzem tasques que no els permeten dedicar tot el temps a la seva tasca principal. També treballem, entre altres mesures, en la incorporació de recursos com la intel·ligència artificial perquè ens ajudin a fer una millor gestió.

L'atenció primària és un altre dels punts crítics en l'atenció sanitària pública. Quines decisions s'han de prendre per millorar-la? Creu que una millor difusió del model de les EBA és un bon camí per ajudar a trobar solucions?

Estem en un procés de transformació amb diferents accions que tenen l'atenció primària com a protagonista, igual que la resta de línies assistencials. El Pla de millora a l'accessibilitat, amb la incorporació de recursos com ara centraletes, intel·ligència artificial o nous rols professionals, és una aposta clara per dur a terme aquesta transformació. Pel que fa al model de les EBA, són una realitat al nostre sistema. Com a evolució, una opció seria encaminar-se cap al cooperativisme.

Creu que l'Agència d'Atenció Integrada Social i Sanitària, impulsada pels departaments de Drets Socials i de Salut, amb la col·laboració dels ens locals, serà la resposta als problemes que hi ha en aquest àmbit o és només una part de la solució? Com s'està desplegant l'Agència i quan estarà operativa a tot Catalunya?

Actualment s'estan desplegant set experiències a tot el territori d'atenció

«Les llistes d'espera és un dels principals objectius des que soc conseller. Ja ho vaig dir en la primera compareixença al Parlament: tenim unes llistes d'espera que no són acceptables»

integrada social i sanitària, i, en paral·lel, el Parlament aprovarà en breu la llei que desplegarà l'Agència. En una primera fase es treballa en l'atenció domiciliària, i aquí hi tenen un paper fonamental els ens municipals i supramunicipals. L'Agència serà un èxit i podrà donar resposta a les necessitats amb la implicació de tots els actors que tenen a veure amb el benestar de les persones. Després d'una primera fase d'accions a escala domiciliària, l'Agència abordarà accions en residències amb un model en què l'atenció primària tindrà un paper clau.

Com llegeix que més d'un de cada tres catalans contractin una pòlissa privada de prestació de serveis sanitaris quan estan ja coberts per la sanitat pública?

A Catalunya, per tradició, hem estat una societat mutualista. Ara bé, això no vol dir que la ciutadania no confii en el sistema de salut. Des de les accions que duem endavant, treballem en aspectes importants de millora com ara l'accessibilitat o la reducció de les llistes d'espera. Possiblement el model mutualista dona o aporta als usuaris immediatesa, un fet, però, que no minva la confiança i la fortalesa del sistema públic català.

El que anomenem «model sanitari català» fonamenta el seu fet diferencial en la convicció que una xarxa de proveïdors arrelats al territori i nascuts fa anys de la societat civil catalana, o dels municipis, té molts més avantatges que inconvenients a l'hora de gestionar eficientment la prestació corresponent. Però aquesta convicció d'una majoria social i po-

lítica sembla que es posa en dubte de tant en tant. Quina és l'opinió del conseller i de l'actual Govern de Catalunya respecte d'aquest tema?

Defensem el model sanitari català que amb els seus proveïdors permet que el sistema públic s'estengui arreu, sobretot des del model on no hi pot ni hi ha d'haver ànim de lucre. És això el que ens diferencia d'altres, i per això el Departament garanteix que no hi ha un espai de lucre en l'àmbit SISCAT.

Si hi ha un aspecte positiu de la pandèmia que hem viscut és que les estructures sanitàries que treballen a la xarxa pública i les que treballen al lliure mercat poden entendre's perfectament per fer front als problemes de la població quan la situació així ho reclama. No seria convenient tornar a buscar fórmules de col·laboració de les dues xarxes?

Durant la pandèmia hi va haver col·laboracions en aquest sentit per l'excepcionalitat de la situació. Ara bé, el sistema públic té el seu sentit quan s'exerceix des de la gestió per a la no-obtenció de benefici o lucre. Per tant, independentment de les accions que s'han pogut desenvolupar en situacions d'excepcionalitat, el sistema públic ha de basar-se en el fet que qualsevol acció s'ha de fer des de l'òptica de la gestió pública, amb l'optimització i la gestió de recursos adequada però independent de la xarxa de lliure mercat.

No fa gaire hi va haver importants protestes i manifestacions del col·lectiu de metges a Catalunya. Com es pot millorar el descontentament professional actual, sobretot de

«L'Agència d'Atenció Integrada Social i Sanitària serà un èxit i podrà donar resposta a les necessitats amb la implicació de tots els actors que tenen a veure amb el benestar de les persones»

metges, però també d'infermeres?

Vam arribar a un acord amb els sindicats. Van fer vaga, sí, però també van desconvocar manifestacions que havien anunciat. Vam negociar amb el sindicat de metges i s'han tancat acords també amb les infermeres, ja sigui amb la millora de convenis o amb el reconeixement de reivindicacions laborals, no només monetàries, en tots els aspectes.

Hem de continuar treballant en la línia del diàleg amb tots els estaments —metges, infermers, psicòlegs, TCAI, etc.—, per tal que, com nosaltres, siguin peça clau en la transformació del sistema per a la millora de les seves condicions laborals i, també, evidentment de la seva satisfacció en l'exercici de la feina.

La manca de metges especialistes i d'infermeres per cobrir les necessitats a Catalunya és una realitat que cada any és més urgent. Com creu que trobarem entre tots una solució a aquest greu problema?

La manca de professionals és una realitat. Hi ha accions que no podem desenvolupar des de Catalunya, com la creació de més places MIR o l'increment de l'oferta, ja que és una competència de l'Estat. Nosaltres volem tenir aquesta competència per poder generar i oferir més formació. A això, cal sumar-hi les accions que fem per tal de retenir talent i aquelles que podem posar en funcionament per ser un pol d'atracció de nous professionals.

Vostè ha estat líder i directiu en diferents societats científiques i de recerca, i una persona sempre interessada en les innovacions i la necessitat d'ajudar a l'adaptació als canvis tecnològics, especialment en el camp de la salut. Creu que aconseguirem adaptar-nos, incorporar i, tal vegada, liderar aquest apassionat món de la innovació sanitària des de Catalunya?

Ho hem fet en altres camps i tenim tots els elements per poder fer-ho també en el camp de la innovació sanitària. La innovació no només ens ve de la mà de la tecnologia. Innovació vol dir noves formes d'abordar els reptes. Un exemple d'innovació és l'atenció social i integrada, i a la BIO Convention de Boston vam fer contactes amb la governadora de Massachusetts per tal d'explotar la nostra experiència i innovació en aquest àmbit. Podem liderar des d'iniciatives com el CIMTI o d'altres. El sistema està preparat i tenim professionals capaços de liderar la innovació i la seva aplicació al sistema.

Què en pensa, de la intel·ligència artificial avançada? L'hem de veure com un problema o com una solució?

La intel·ligència artificial avançada ja s'aplica en diferents àmbits del sistema de salut de Catalunya. No l'hem de veure com un problema, ni tampoc com una solució, sinó com un aliat, com una eina que ens pot facilitar processos de gestió i ens pot ajudar en l'activitat assistencial del sistema de salut. La intel·ligència artificial l'apliquem des de l'atenció primària en accions dins del pla d'accessibilitat i en l'atenció hospitalària. En la transformació del sistema és un element, una eina que hem d'aprofitar. En aquest sentit, des de TIC Salut es coordinaran accions a tot el sistema per tal d'implementar projectes d'intel·ligència artificial en les diferents línies assistencials.

Vostè va presidir la comissió executiva de Biocat durant cinc anys. El nostre sistema sanitari es beneficia

ENTREVISTA

prou de l'existència d'un sector de ciències de la vida i la salut tan potent com el que tenim a Catalunya?

Se'n beneficia, però encara se n'ha de beneficiar més. Per part del Govern, el Departament de Salut ha rebut l'encàrrec de crear el Centre Nacional de Teràpies Avançades (CNTA). Amb la creació d'aquest centre es pretén garantir l'accés dels pacients a la recerca en teràpies avançades i incrementar la capacitat dels hospitals per dur a terme assaigs clínics en aquestes teràpies.

El nou centre, coordinadament i fent ús de les capacitats del Banc de Sang i Teixits, esdevindrà la infraestructura clau per garantir la connexió entre la generació d'aquestes tecnologies en el marc dels sistemes públics de salut i de recerca i innovació, i el teixit industrial, fet que incrementarà l'impacte social i econòmic d'un sector a l'alça i d'alt valor afegit.

Alhora, per tal de tirar endavant aquest projecte, es comptarà amb el coordinador institucional del *hub* de teràpies avançades (Biocat), que identifica i alinea els agents de la BioRegió, públics i privats, al voltant d'un projecte sistèmic que garanteixi tota la cadena de valor necessària per al desenvolupament d'aquestes tecnologies, des de la seva generació fins a l'accés al mercat i al sistema de salut.

Quin missatge enviaria als més de 20.000 professionals de la salut i 8.000 metges que treballen a Catalunya en el sector lliure i als centenars d'emprenedors i directius que fan possible la prestació de serveis sanitaris?

Són un complement a la salut pública, al sistema públic propi del nostre país. Com a complement o opció entenem que treballen des de la qualitat i això repercuteix en la ciutadania. Els demanaria rigor, que sé que tenen, i que continuïn la seva tasca de servei des d'aquest sector.

I, per acabar, com veu ara mateix la relació del Govern de Catalunya amb el Govern d'Espanya i com desitjaria que fos en els pròxims anys i en un futur més llunyà?

Les relacions amb el govern de l'Estat són millorables. Com a govern volem gestionar-nos sols, això és un objectiu. Poder gestionar-nos com a país és l'objectiu, i decidir en la convocatòria de places de metge o la gestió absoluta dels recursos, per exemple, són aspectes que, des del Govern, lluitarem per aconseguir. ■

CALLmed
Atención Telefónica Personalizada

Soluciones para un servicio de atención telefónica estable y continuado.

El objetivo es el de conseguir que todas las llamadas de pacientes sean atendidas, obteniendo la mejor eficacia y productividad en los procesos de alta/modificación o baja la hora de visita que el paciente desee.

Teléfono: **933 906 700**
www.callmed.net

**OFERTA para Socios de ACES:
Diseño y alta de Servicios Gratuita**

- Cobertura garantizada de las llamadas desbordadas de manera personalizada de Lunes a Viernes de 08:00 a 21:00 en catalán, castellano, inglés y francés.
- Cobertura Robotizada durante noches y fines de semana con información de horarios, urgencias, etc.
- Transferencias de llamadas a profesionales o departamentos.
- Reprogramaciones.
- Comunicación nuevos profesionales y/o servicios.
- Confirmaciones de visitas.